

4 PRÍPRAVA METODICKÉHO DŇA

V príprave metodického dňa máme na zreteli cieľ metodického dňa, ktorý chceme dosiahnuť. Blízka príprava metodického dňa je spojená s aktívnou organizačnou i obsahovou prípravou vzdelávacích aktivít na úrovni škôl. Prípravu metodického dňa možno vnímať z organizačného a obsahového hľadiska. Každé hľadisko má v čase prípravy aj v čase realizácie metodického dňa svoje opodstatnenie a v kontexte jeho komplexného zabezpečenia vytvára jeho súčinné fungovanie.

4.1 Organizačná príprava

Skôr než začneme pracovať na prípravných aktivitách, odpovieme si na otázky: *Prečo treba organizovať metodický deň? Aké sú vzdelávacie potreby učiteľskej verejnosti z hľadiska ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov pre ich profesionálny a osobnostný rast?*

Vzdelávanie pedagogických zamestnancov vnímame ako strategický problém metodického dňa a tomuto problému venujeme primeraný prípravný čas. Pýtame sa: *S kým chceme spolupracovať pri príprave metodického dňa?* Hľadáme partnerov, ktorí majú dostatočné skúsenosti vo vzdelávacej oblasti a zdieľajú s nami spoločný záujem v dosahovaní cieľa. Priblížime si ukazovatele a výsledky z analýz doterajších aktivít a do úvahy berieme možnosti zriaďovateľa a škôl.

Vytýčime kľúčové úlohy v organizačnej i obsahovej príprave s poukazaním na prioritné zabezpečenie úloh. Rozhodujeme sa:

- *Pre aké cieľové skupiny budeme organizovať metodický deň?*
- *Na základe akých kritérií vyberáme lektorov?*
- *Aké prostriedky propagácie využijeme?*
- *Aké máme finančné možnosti?*
- *Ako vyhodnotíme metodický deň?*

Všetky strategické body prípravy sú súčasťou časového rámca zabezpečenia jednotlivých dielčích úloh. Nezabúdame ani na riziká a prekážky v prípravnom procese, ktoré sa môžu prirodzene vyskytnúť. Prípravu metodického dňa charakterizuje niekoľko hľadísk.

Z časového hľadiska rozlišujeme:

- vzdialenú prípravu na úrovni zriaďovateľa,
- blízku prípravu na úrovni škôl.

Vzdialená príprava najbližšieho ročníka metodického dňa začína v krátkom časovom slede **verejným vyhodnotením vzdelávacích aktivít aktuálneho metodického dňa**, ktorú vykoná zriaďovateľ škôl. Vyhodnotenia sa zúčastňujú zástupcovia zriaďovateľa a vedúci pedagogickí zamestnanci škôl. Vo vyhodnotení sú zohľadnené čiastkové vyhodnotenia lektorov, zástupcov škôl, prípadne ďalších zainteresovaných subjektov, ktorí sa podieľali na príprave aj realizácii metodického dňa. Vyhodnotenie predkladá zriaďovateľ z hľadiska organizačného aj obsahového zamerania metodického dňa. Zriaďovateľ získaním veľmi cenných spätných informácií môže zvýšiť kvalitu pripravovaného metodického dňa z hľadiska organizačnej i obsahovej prípravy. Súčasťou vyhodnotenia sú prijaté návrhy na opatrenia, ktoré svojou aplikáciou v príprave najbližšieho ročníka metodického dňa zvyšujú jeho úroveň.

UPOZORNENIE

Súčasná doba kladie dôraz na kvalitu vzdelávania. To si vyžaduje systematické a pravidelné ďalšie vzdelávanie učiteľov.

Kvalitné vzdelávanie učiteľov má pozitívny dopad na zvyšovanie kvality vyučovacieho procesu a kvalitný vyučovací proces je odrazom kvality organizácie a riadenia školy. Kvalitná organizačná príprava metodického dňa vedie učiteľov k vysokej zodpovednosti v príprave vzdelávacích aktivít.

Príprava metodického dňa je spojená s aktívnou organizačnou i obsahovou prípravou vzdelávacích aktivít na úrovni škôl. Tu zohrávajú dôležitú úlohu **vedúci metodických združení a predmetových komisií**. Podľa Lehotského (2009) „sú manažérmi na strednej úrovni riadenia („robia veci správne“), ktorí participujú s riaditeľom školy, školského zariadenia na činnostiach vyplývajúcich z ich role, vedú členov združenia/komisie, tvoria a realizujú projekty na rozvoj a zisk kompetencií učiteľov, vytvárajú podmienky a poskytujú pomoc členom metodických združení a predmetových komisií, ktorí fungujú v oblasti operatívneho riadenia.“ V rámci schopnosti profesijného rastu určujú ciele profesijného rozvoja na základe vlastných vzdelávacích potrieb a potrieb školy. Sú aktérmi pri pláne osobného a profesionálneho rozvoja učiteľov a využívajú poznatky a zručnosti získané v rámci vzdelávacích aktivít.

UPOZORNENIE

Predmetové komisie a metodické združenia garantujú obsah vzdelávacích aktivít.

Na pracovných zasadnutiach na základe tematického zamerania metodického dňa navrhnú:

- vzdelávacie oblasti,
- vyučovacie predmety a
- prierezové témy, ktoré budú predmetom ďalšieho vzdelávania učiteľov.

Organizačná príprava metodického dňa je predmetom pracovného stretnutia, na ktoré zriaďovateľ pozýva pracovný tím riaditeľov škôl.

Pracovnému stretnutiu predchádza dôsledná príprava. Treba dokonale ovládať informácie, ktoré chce zriaďovateľ sprostredkovať, argumenty, prečo sa rozhodol tak, ako sa rozhodol, berúc do úvahy cieľ metodického dňa s dôrazom na tematické zameranie a opatrenia, ktoré majú zvýšiť úroveň pripravovaného ročníka metodického dňa. Zriaďovateľ berie do úvahy aj možné riziká, ktoré môžu do značnej miery negatívne ovplyvniť realizáciu metodického dňa a hľadá riešenia na predchádzanie kolíziám. Pracovné stretnutie sa nesie v duchu vzájomnej komunikácie s cieľom pripraviť optimálne podmienky pre prácu v sekciách. Dobre zvládnutá organizačná príprava na úrovni zriaďovateľa dáva predpoklad detailného zvládnutia organizačnej a obsahovej prípravy na úrovni škôl. Tie ovplyvnia atmosféru celého konania metodického dňa vo vízii dosiahnutia cieľa.

Administratívna príprava

Náročnosť prípravy a realizácie metodického dňa si vyžaduje na úrovni zriaďovateľa zabezpečiť dôslednú administráciu, metodické riadenie, koordinovanie činnosti, monitorovanie a vyhodnotenie s dodržaním časového harmonogramu. Zriaďovateľ administratívne spracuje návrh organizačného zabezpečenia metodického dňa, realizáciu vzdelávacích aktivít a personálne obsadenie, ktoré schváli vedúci odboru školstva okresného úradu v sídle kraja.

Organizačné zabezpečenie metodického dňa obsahuje:

- **Tematické zameranie** – v súlade s hlavnými cieľmi a obsahom ŠVP a aktuálne s pedagogicko-organizačnými pokynmi MŠVVaŠ SR na príslušný školský rok. Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia sú rozvinuté kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná. Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.¹⁰

¹⁰ *Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie.* 2016. [online]. [cit. 15. marca 2018]. Dostupné na internete: <http://www.statpedu.sk/sk/svp/statny-vzdelavaci-program/vp-deti-ziakov-so-zdravotnym-znevychodenim/vp-deti-ziakov-mentalnym-postihnutim/>

- **Odborného garanta** – osobu vedúceho odboru školstva okresného úradu v sídle kraja¹¹, ktorá garantuje koncepciu ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov v zriaďovateľskej pôsobnosti. Je zodpovedná za vzdelanostnú politiku škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti.
- **Garanta** – osobu zodpovednú za organizačnú a obsahovú prípravu metodického dňa. Organizovanie metodického dňa v podmienkach zriaďovateľa odboru školstva okresného úradu v sídle kraja je garantované dostatočným personálnym a profesionálnym potenciálom v pracovnej pozícii odborný zamestnanec – metodik pre pedagogické riadenie, ktorý sa podieľa na príprave a koordinuje všetky vzdelávacie aktivity z hľadiska obsahového zamerania, z hľadiska zabezpečenia IKT, propagačného marketingu, priestorového a materiálne-technického zabezpečenia. Komunikuje s lektormi pri príprave lektorského rámca vzdelávacej aktivity. Je v kontakte s cieľovými skupinami vzdelávaných učiteľov, kde koordinuje ich požiadavky k subjektom poskytujúcim vzdelávanie. Personálne zabezpečuje účasť externých lektorov pre vybrané sekcie pedagogických zamestnancov, napríklad pre riadiacich pedagogických zamestnancov, výchovných poradcov, triednych učiteľov a pod. Zabezpečuje formy spätnej väzby za účelom vyhodnotenia kvality metodického dňa. Spracúva kompletnú dokumentáciu a výstupy z realizácie metodického dňa. Získané poznatky uplatňuje v praktickej realizácii nasledujúceho ročníka organizácie metodického dňa, publikuje v odbornej periodickej tlači a poskytuje informácie prostredníctvom regionálnych médií.
- **Dátum konania** – metodický deň, z dôvodu predchádzania kolíziám pri účasti zvýšeného počtu pedagogických zamestnancov vo všetkých kategóriách a v dôsledku účasti riadiacich pedagogických zamestnancov škôl v sekcii riadenia a zodpovednosti za organizačnú a obsahovú prípravu sekcie pedagogických zamestnancov, navrhujeme organizovať v dvoch, prípadne i viacerých termínoch v krátkom časovom horizonte.¹²
- **Priestorové zabezpečenie** – adresy škôl, prípadne iných vzdelávacích alebo kultúrnych subjektov, kde sa budú konať vzdelávacie aktivity v rámci sekcii učiteľov. Zriaďovateľ zohľadní celkový počet učiteľov v zriaďovateľskej pôsobnosti škôl a určí limitovaný počet miest pre jednotlivé sekcie.
- **Personálnu zodpovednosť** – zriaďovateľ určí pracovný tím riadiacich pedagogických zamestnancov škôl, ktorých poverí zodpovednosťou za organizačnú a obsahovú prípravu vzdelávacích aktivít v sekciiach.

¹¹ Publikácia je spracovaná z úrovne odboru školstva okresného úradu v sídle kraja, v ktorého zriaďovateľskej pôsobnosti sú školy a školské zariadenia, ktoré podľa § 94 zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon) vzdelávajú žiakov so zdravotným znevýhodnením.

¹² V doterajšej praxi organizovania metodických dní odborom školstva okresného úradu v sídle kraja volíme viaceré termíny podľa rozdeľovníka pre jednotlivé sekcie pedagogických zamestnancov.

- **Časový harmonogram úloh** – termíny zabezpečenia čiastkových úloh, napr. ponuka vzdelávacích aktivít pre školy, elektronické objednávanie záujemcov o vzdelávaciu aktivitu, pozvánka pre prihlásených záujemcov, pozvánka pre externých lektorov, prezenčné listiny, vyhodnotenie organizačnej a obsahovej pripravenosti práce v sekcii vo vzťahu k zriaďovateľovi.
- **Účasť vedúcich zamestnancov a odborných zamestnancov (metodikov) zriaďovateľa na vzdelávacích aktivitách** organizovaných v rámci jednotlivých sekcií. Cieľom účasti je prejavíť profesionálny záujem o dianie v sekcii, osobnou účasťou prejavíť kolegiálnu spolupatričnosť na realizácii vzdelávacích aktivít a v neposlednom rade posúdiť úroveň organizácie práce v sekcii.

Súčasťou administratívnej prípravy je kreovanie jednotlivých sekcií pedagogických zamestnancov, ktoré sú organizačne pričlenené k školám, ktoré pripravujú a realizačne zabezpečujú vzdelávacie aktivity.

Aktuálnosť sekcií si vyžadujú vzdelávacie potreby pedagogických zamestnancov:

- **Sekcia riadenia** – má osobitné postavenie v podmienkach organizácie metodického dňa. Je organizovaná priamo z úrovne zriaďovateľa a je výlučne pre riadiacich pedagogických zamestnancov škôl. Cieľom je zvyšovať osobnostný a profesijný rast riadiacich pedagogických zamestnancov na výkon manažérskych, organizačných a pedagogických činností. Nevylučuje sa ani zvyšovanie riadenia ekonomických činností.
- **Sekcia výchovných poradcov** – cieľom vzdelávacích aktivít je poskytnúť výchovným poradcov metodickú pomoc pri zefektívňovaní výchovno-vzdelávacieho procesu, spolupráci s pedagogickými zamestnancami a zákonnými zástupcami a vniesť inovatívne trendy do poradenského systému práce.
- **Sekcia triednych učiteľov** – cieľom vzdelávacích aktivít je zvýraznenie činnosti v kompetenciách učiteľa, v rámci pedagogickej dokumentácie, v otázkach hodnotenia žiakov, autoevalvácie, v kontakte so zákonnými zástupcami, pri tvorbe projektov, školských výletov, súťaží, exkurzií.
- **Sekcia pedagogických zamestnancov** v členení podľa vzdelávacích programov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením.¹³
- **Sekcia pedagogických zamestnancov pre vzdelávanie žiakov s mentálnym postihnutím** – vzdelávacie oblasti vychádzajú z obsahu vzdelávania a kľúčových kompetencií vzdelávacieho programu. V rámci vzdelávacej ob-

¹³ Vzdelávacie programy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a Vzdelávací program pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním sú na webovom sídle Štátneho pedagogického ústavu www.statpedu.sk.

lasti si sekcia volí vyučovací predmet alebo vyučovacie predmety, ktoré bude prezentovať prostredníctvom vzdelávacích aktivít.

- **Sekcia pedagogických zamestnancov pre vzdelávanie žiakov so sluchovým postihnutím** – vzdelávacie aktivity sú orientované k formovaniu a rozvíjaniu komunikačných zručností žiakov ako predpokladu na úspešné zvládnutie čítania a písania.
- **Sekcia pedagogických zamestnancov pre vzdelávanie žiakov so zrakovým postihnutím** – vzdelávacie aktivity sú zamerané s cieľom zohľadniť špeciálnopedagogické potreby s využitím kompenzačnej techniky, najmä informačno-komunikačnej technológie.
- **Sekcia pedagogických zamestnancov pre vzdelávanie žiakov s telesným postihnutím** – cieľom vzdelávacích aktivít je prezentácia špecifických vyučovacích predmetov rozvíjanie komunikačnej schopnosti a grafomotorických zručností a rozvíjanie pohybových zručností a zdravotnej telesnej výchovy v rámci oblasti špeciálnopedagogickej podpory.
- **Sekcia pedagogických zamestnancov pre vzdelávanie žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou** – vzdelávacie aktivity sú prezentované s cieľom podpory rozvoja reči a jazykových schopností ako predpokladu k dosiahnuteľnej úrovni realizácie komunikačného zámeru žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou.
- **Sekcia pedagogických zamestnancov pre žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami** – cieľom vzdelávacích aktivít je rozvinutie kľúčových kompetencií na úrovni, ktorá je pre nich dosiahnuteľná a maximálne možné integrovanie do spoločnosti.
- **Sekcia pedagogických zamestnancov pre vzdelávanie žiakov chorých a zdravotne oslabených** – vzdelávacie aktivity organizované v podmienkach základných škôl pri zdravotníckych zariadeniach uplatňujú potrebu humanistickej výchovy, ktorá rešpektuje právo na výchovu a vzdelávanie chorých detí a mládeže.
- **Sekcia pedagogických zamestnancov pre vzdelávanie žiakov hluchoslepých** – cieľom vzdelávacích aktivít je socializácia žiakov v podmienkach reálneho života, s najvyššou možnou mierou adaptácie, osvojenia si elementárnych vedomostí, zručností a návykov, ktoré im umožnia získať určitú mieru sebestatočnosti.
- **Sekcia pedagogických zamestnancov pre vzdelávanie žiakov s vývinovými poruchami učenia** – cieľom vzdelávacích aktivít je prezentácia špecifických vyučovacích predmetov, napr. individuálna logopedická intervencia a rozvíjanie špecifických funkcií v rámci oblasti špeciálnopedagogickej podpory.

- **Sekcia pedagogických zamestnancov pre vzdelávanie žiakov s poruchami aktivity a pozornosti** – cieľom vzdelávacích aktivít je prezentovanie vyučovacieho predmetu terapeuticko-korekčné cvičenia v rámci oblasti špeciálnopedagogickej podpory.
- **Sekcia pedagogických zamestnancov pre vzdelávanie žiakov s viacnásobným postihnutím** – cieľom vzdelávacích aktivít je rozvinúť kľúčové spôsobilosti žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím na úrovni, ktorá je pre nich dosiahnuteľná.
- **Sekcia pedagogických zamestnancov pre vzdelávanie žiakov s poruchami správania** – cieľom vzdelávacích aktivít je prezentovanie vyučovacieho predmetu prevencia sociálno-patologických javov a terapeuticko-korekčné cvičenia v rámci oblasti špeciálnopedagogickej podpory.
- **Sekcia pedagogických zamestnancov pre vzdelávanie žiakov so všeobecným intelektovým nadaním** – cieľom vzdelávacích aktivít je zdôrazniť špecifikum výchovy a vzdelávania žiakov so všeobecným intelektovým nadaním v možnosti vyššieho učebného zaťaženia, prehlbovania a rozširovania učiva.
- **Sekcia pedagogických zamestnancov pre vzdelávanie žiakov s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny** – vyučovacím jazykom v podmienkach regionálneho školstva SR je aj jazyk národnostnej menšiny, v ktorom sa organizujú vzdelávacie aktivity.
- **Sekcia pedagogických zamestnancov pre predprimárne vzdelávanie** – vzdelávacie aktivity sú organizované na podporu edukačných aktivít detí s jednotlivými druhmi zdravotného znevýhodnenia.
- **Sekcia pedagogických zamestnancov pre vzdelávanie žiakov v odborných učilištiach** – vzdelávacie aktivity sú uplatňované so zameraním na získavanie vedomostí, zručností a postojov na výkon jednoduchých, nenáročných a ľahko ovládateľných metód práce a pracovných prostriedkov.
- **Sekcia pedagogických zamestnancov pre vzdelávanie žiakov v praktických školách** – vzdelávacie aktivity sú prezentované zo všeobecnovzdelávacích predmetov a z odbornopracovných predmetov s cieľom pripraviť žiakov na život v rodine, na sebaobsluhu, na rôzne jednoduché praktické práce, vrátane prác v domácnosti a na vykonanie jednoduchých pracovných činností.
- **Sekcia pre výchovnú činnosť v školskom klube detí a školskom internáte** – cieľom vzdelávacích aktivít je poskytnutie príkladov ako zatriktívniť výchovnú činnosť formou zážitkového učenia vo výchovno-vzdelávacom procese.
- **Sekcia vzdelávania pre asistentov učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením** – cieľom vzdelávacích aktivít je výmena skúseností, získanie nových zručností pre prácu v školskom prostredí a zdôraznenie sebareflexie asistenta učiteľa.

Priestorové a materiálno-technické zabezpečenie

Výber priestoru, v ktorom sa má vzdelávacia aktivita uskutočniť, sa spája s obsahovou stránkou aktivity. Zriaďovateľ v organizačnom zabezpečení zohľadní obsahové zameranie vzdelávacích aktivít.

PRÍKLAD

Základná škola pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou zabezpečí vzdelávací program pre sekciu pedagogických zamestnancov, ktorí vzdelávajú žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou. Okrem bežného školského prostredia, akými sú učebne, triedy, využívajú sa aj priestory múzeí, galérií s využitím exkurzie, ale aj prírodnej scény v spojení s prírodovednou vychádzkou. Hostujúca škola, okrem prezentácie vzdelávacej aktivity, predstaví školu krátkym exkurzom z hľadiska jej vzdelávacieho programu.

Dôležitou podmienkou pri realizácii vzdelávacích aktivít metodického dňa je **materiálno-technické zabezpečenie učebne**, ktorej vybavenie určuje ŠVP. Učebňa má byť vybavená viacúčelovým funkčným zariadením, špeciálna učebňa má byť v súlade so vzdelávacím obsahom aktivity. Pre potreby telesnej výchovy sa vyžaduje učebňa s upraveným bezpečným povrchom, potrebným náradím a cvičebným náčiním. Pracovné učebne musia mať potrebné vybavenie. Priestory pre aktívne využitie voľného času, záujmovú činnosť po vyučovaní majú slúžiť na relaxáciu a spoločné činnosti organizované v rámci školského klubu detí a školského internátu.

Dôležité sú aj učebnice, didaktické pomôcky, informačná a komunikačná technika, doplnková literatúra a tiež materiálno-technické pomôcky. Nevyhnutnosťou pre vzdelávacie aktivity je požadované svetlo, teplo, nehluknosť, vetranie, hygienické vybavenie učebne (*Štátny vzdelávací program pre primárne vzdelávanie, 2016*). Svoje špecifiká majú učebne, kde sa vyučujú žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Triedy sú vybavené viacúčelovým (rastúcim) nábytkom, s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania. Učebne pre jednotlivé vzdelávacie oblasti sú vybavené špeciálnym nábytkom, prístrojmi, nástrojmi, pomôckami, technikou a materiálmi. Špeciálne učebne pre vyučovanie jednotlivých zložiek pracovného vyučovania sú vybavené vhodným náradím, prístrojmi a pomôckami. Vhodná je bezpodnetová miestnosť (*Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, 2016*).

Materiálno-technické vybavenie učebne nie je samoúčelné. V súčinnej spolupráci s profesionálnym kolektívom pedagogických zamestnancov, s využitím IKT, digitálnych technológií, učebných a didaktických pomôcok uľahčuje dosiahnutie cieľa metodického dňa. V konečnom dôsledku je na odbornosti a spôsobilosti lektora, ako dokáže ich využitie aplikovať v procese vzdelávania.

Informačno-komunikačné technológie

Jednou z kľúčových požiadaviek doby na súčasného učiteľa je zvyšovanie úrovne využitia informačno-komunikačných technológií (ďalej „IKT“) a digitálnych technológií vo vyučovacom procese, čím sa zvyšuje jeho prítťažlivosť. Názorné vyučovanie vo všetkých vzdelávacích oblastiach si vyžaduje odbornú prípravu učiteľa informácie nielen spracovávať, ale ich aj odovzdávať žiakom. Tento proces si vyžaduje osvojenie si moderných komunikačných technológií na primeranej úrovni. V pedagogickej praxi je nevyhnutné vďaka IKT uplatniť tvorivý prístup k vyučovacej hodine, ktorej „*cieľom je organizovať vyučovaciu hodinu tak, aby nebola chápaná a v praxi aj realizovaná podľa určitej schémy, ale aby sa hodiny vyznačovali variabilitou v závislosti od obsahu preberaného učiva, výchovno-vzdelávacích cieľov, aby každá hodina poskytovala priestor na bohaté a tvorivé činnosti žiakov a pod.*“ (Petlák, 2008) Podľa ŠVP pre všetky stupne vzdelávania má mať každá škola učebňu pre informatickú výchovu vybavenú počítačmi s príslušným programovým vybavením a prídavnými zariadeniami.

Podľa Halása¹⁴ dnes učiteľ využíva vo vyučovacom procese internet, PowerPointové prezentácie, vizualizér/hlasovacie zariadenie, telefón, interaktívnu tabuľu a ďalšie informačno-komunikačné technológie.

Informačno-komunikačné technológie:

- **Internet** – k zariadeniam, ktoré v sebe zahŕňa IKT, patrí predovšetkým internet, ktorý sa stal neodmysliteľnou súčasťou každého človeka spoločnosti. Internet je celosvetová počítačová sieť, ktorá spája priamo pripojených používateľov alebo lokálne siete. Je zdrojom informácií, komunikácií medzi používateľmi, umožňuje prehliadanie elektronických katalógov, kopírovanie údajových a programových súborov, elektronický obchod, elektronické vzdelávanie. Najčastejšie sa využíva internet k prezeraniu webových stránok a e-mailovej pošty. Knihy a údaje sa digitalizujú, a tak sa môžu elektronicky v procese vzdelávania využívať promptnejšie v porovnaní s klasickou knižnou produkciou. K čítaniu digitálnych kníh môžu byť PDA zariadenia a e-čítačky kníh.
- **PowerPointová prezentácia** – Učiteľ už dnes bežne využíva počítač v spojení s dataprojektorom k premietaniu PowerPointových prezentácií na vyučovacích hodinách. Práca prostredníctvom PowerPointovej prezentácie tvorí sekundárnu funkciu, aby si žiak vytvoril vlastnú predstavu o obsahu preberaného učiva na vyučovacej hodine. Prezentácia nenahrádza učivo v učebnici, ale má byť prostriedkom k pochopeniu učiva.

¹⁴ HALÁS, O. *Informačno-komunikačné technológie vo vyučovacom procese*. [online]. [cit. 10. marca 2018]. Dostupné na internete: <https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Istvan1/subor/Halas.pdf>

- **Vizualizér/Hlasovacie zariadenie** – Učiteľ pomocou vizualizéra môže predstaviť a zobraziť žiakom predmety, ktoré má iba v originálnej podobe a nemôže si dovoliť, aby ich žiaci poškodili, prípadne ho použije na testovanie žiackych vedomostí. Jednotlivé strany testu položí na zobrazovaciu plochu vizualizéra a žiaci môžu na zadané otázky a úlohy odpovedať. Vizualizér sa prepája s počítačom, prípadne dataprojektorom. Zachytí a premietne papierové predlohy – knihy, časopisy, rukopisy, cvičebnice, obrázky či fotografie, 2D a 3D predmety a pod.
- **Mobilný telefón** – umožňuje komunikáciu, posielanie SMS správ, MMS správ, pripojenie k sieti Internet pomocou wifi pripojenia. Telefón s fotoaparátom a kamerou môže poslúžiť na nahrávanie a zdokumentovanie vyučovacej hodiny. Prostredníctvom internetu môže byť záznam sprostredkovaný žiakovi v prípade jeho neúčasti na vyučovaní. Spôsobom videokonferencie, Skype hovoru s použitím webkamery, videokamery či umiestnením tohto záznamu na Facebook, stránku školy, kde by žiak získal informácie (*Halás*)¹⁵.
- **Interaktívna tabuľa** – Umožňuje interaktívne pracovať priamo z tabule klikaním na premietaný obraz interaktívnym perom. Je to elektronické zariadenie, ktoré umožňuje živo a interaktívne pracovať priamo s PC a všetky zdroje sú na dosah priamo z tabule. Na tabuľu možno písať, sťahovať obrázky z internetu, otvárať súbory z PC a zväčšovať text. Pripojenie k počítaču, dotykové ovládanie pomocou interaktívneho pera, nahrávanie hlasu, ilustrácie a animácie zatriktívňujú prácu vyučovacích hodín. Interaktívna tabuľa dokáže interaktívne pracovať s počítačom, notebookom priamo z tabule (*Tomčíková*)¹⁶.
- **Editor máp** – Editor máp je aplikácia, ktorá umožňuje úpravou preddefinovaných máp vytvoriť si vlastné obrysové mapy. Vytvorenú mapu možno uložiť na disk, opätovne načítať, ďalej upravovať, vytlačiť, prípadne exportovať. Obsahuje aj niekoľko aktivít na preskúšanie si zemepisných vedomostí.

S každou mapou možno:

- nastavovať viditeľnosť objektov mapy, napr. štátov, pohorí, riek atď. a ich farebnosť,
- nastavovať viditeľnosť a polohu značiek (popis objektov a editovať text),
- pridávať vlastné značky,

¹⁵ HALÁS, O. *Informačno-komunikačné technológie vo vyučovacom procese*. [online]. [cit. 10. marca 2018]. Dostupné na internete: <https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Is-tvan1/subor/Halas.pdf>

¹⁶ TOMČÍKOVÁ, A. *Interaktívna tabuľa a možnosti jej využitia na hodinách informatickej výchovy*. [online]. [cit. 11. apríla 2018]. Dostupné na internete: https://mpcedu.sk/sites/default/files/projekty/vystup/15_ops_tomcikova_anna_interaktivna_tabula_a_moznosti_jej_vyuzitia_na_hodinach_informatickej_vychovy.pdf

- kresliť do mapy základné geometrické tvary,
- exportovať celú mapu alebo jej časti ako PNG alebo JPEG obrázkov,
- tlačiť celú mapu a jej časť (Bocan)¹⁷.

Pokrok vo využívaní IKT zaznamenávame aj v oblasti vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (zdravotným postihnutím). Práca s počítačom tu predstavuje neoddeliteľnú súčasť a nenahraditeľný spôsob sprostredkovania poznatkov, ale aj komunikácie žiakov so zdravotným postihnutím. IKT tu plnia nielen funkciu vzdelávaciu, ale aj diagnostickú, kompenzačnú, výchovno-rehabilitačnú a relaxačnú. Možno hovoriť o tzv. počítačovej terapii a počítač považovať za integračný prostriedok vzdelávania zdravotne postihnutých. Prostredníctvom počítača sa žiaci zoznamujú s vyjadrovacími prostriedkami v jednotlivých vyučovacích predmetoch. Práca s počítačom nemá byť samoučelná a všade tam, kde je to možné, treba využiť aj tradičné prostriedky komunikácie¹⁸. A tu zohráva kľúčovú úlohu učiteľ, ktorý nenásilne dokáže skĺbiť počítačovú odbornosť s prirodzeným verbálnym komunikačným prejavom v záujme o žiaka. Rozvoj IKT a digitálnych technológií v podmienkach škôl na Slovensku vyvoláva potrebu celoživotného vzdelávania učiteľov v tejto oblasti v súčinnosti s aprobačnou odbornosťou. Prepojenie týchto dvoch oblastí vnáša efektívne uplatnenie moderných technológií vo všetkých fázach vyučovacieho procesu, zvyšuje jeho odbornú úroveň a tvorivý záujem u žiakov o ich aktívnu účasť na vyučovacom procese.

Personálne zabezpečenie

Personálne zabezpečenie metodického dňa vnímame na úrovni:

- účasti pedagogických zamestnancov na vzdelávacích aktivitách,
- účasti školských odborných zamestnancov na vzdelávacích aktivitách,
- aktívnej účasti lektorov na prezentácii vzdelávacích aktivít.

Pedagogickí zamestnanci – metodický deň je organizovaný pre kategórie pedagogických zamestnancov, ktorí vzdelávajú žiakov v jednotlivých druhoch a typoch škôl:

- **Učitelia** (najpočetnejšia skupina) vykonávajú pedagogickú činnosť pri usku-točňovaní ŠkVP. Kategória učiteľ sa podľa vzdelávacieho programu člení na

¹⁷ BOCAN, B. *Informačno-komunikačné technológie vo vyučovaní geografie*. [online]. [cit. 11. apríla 2018]. Dostupné na internete: https://mpc-edu.sk/sites/default/files/projekty/vystup/2_ops_bocan_branislav_-_informacno_komunikacne_technilogie_vo_vyucovani_geografie.pdf.

¹⁸ GREGUŠOVÁ, H. *Implementácia informačných a komunikačných technológií do edukácie viacnásobne postihnutých jednotlivcov*. [online]. [cit. 01. mája 2018]. Dostupné na internete: <https://journals.muni.cz/pedor/article/viewFile/8628/7802>.